

Ľudské práva

Práva detí

Deklarácia „Práv dieťaťa“ a Dohovor o právach dieťaťa

- Deklarácia práv dieťaťa ako dokument na ochranu dieťaťa, ktorú prijala OSN v roku 1959, obsahuje desať základných morálnych princípov potvrdzujúcich, že „ľudstvo je povinné dať dieťaťu to najlepšie, čo má.“
- Roku 1979 v medzinárodnom roku dieťaťa sa začali práce na Dohovore o právach dieťaťa a preto má širokú podporu.
- V roku 1990 pristúpila k nemu aj Slovenská republika.

Desať základných práv dieťaťa

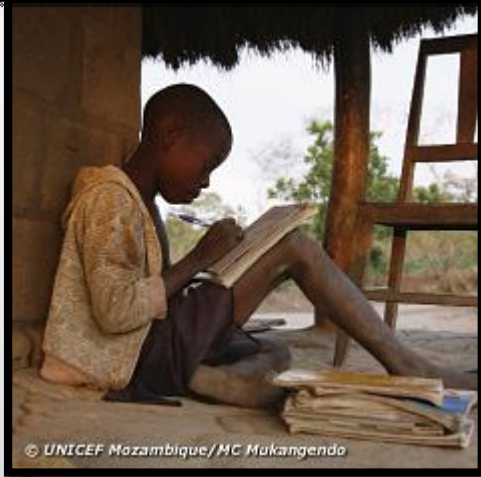
1. Dieťaťu náležia všetky práva uvedené v deklarácii

Na tieto práva majú nárok všetky deti bez jedinej výnimky, bez rozdielu rasy, farby pleti, pohlavia, reči, náboženstva, politického alebo iného spoločenského postavenia, či už dieťaťa samého alebo jeho rodiny. K dieťaťu sa treba správať ako k seberovnému. Zaslúži si to najlepšie, čo svet poskytuje.

2. Dieťa má osobitné právo na telesný a duchovný rast

Dieťaťu sa má dostať zvláštnej ochrany a treba mu zákonmi a inými prostriedkami zabezpečiť, aby sa v slobodných a dôstojných podmienkach zdravým a normálnym spôsobom vyvíjalo telesne, duševne, mravne, duchovne a sociálne. Pri prijímaní zákonov hlavným hľadiskom majú byť najvlastnejšie záujmy dieťaťa.

© UNICEF Mozambique/MC Makangendo

Desať základných práv dieťaťa

3. Dieťa má mať právo na meno od narodenia a právo na štátnu príslušnosť

Dieťa má mať právo na meno a krajinu, ktorú môže volať svojou.

4. Dieťa má právo na dobrú stravu, bývanie a zdravotnícke služby

Dieťaťu sa majú dostať všetky výhody sociálneho zabezpečenia. Má mať právo dospievať a vyvíjať sa v zdraví, preto treba jemu i jeho matke poskytovať zvláštnu starostlivosť a ochranu vrátane primeranej starostlivosti pred narodením aj po ňom. Dieťa má mať právo na primeranú výživu, bývanie, zotavenie a zdravotnícke služby.

Desať základných práv dieťaťa

5. Dieťa má právo na osobitnú starostlivosť

Ak je akýmkoľvek spôsobom postihnuté. Telesne, duševne alebo sociálne postihnutému dieťaťu treba poskytnúť zvláštnu opateru, výchovu a starostlivosť, akú vyžaduje jeho konkrétny stav. Dieťaťu s akýmkoľvek postihnutím treba vyjsť v ústrety, aj jeho zvláštnym potrebám.

6. Dieťa má právo na lásku

A pochopenie u svojich rodičov a rodiny, ale aj od štátu, ak títo nemôžu pomôcť.

Plný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa vyžaduje lásku a porozumenie. Všade, kde je možné, má vyrastať obklopené starostlivosťou a zodpovednosťou svojich rodičov a vždy v ovzduší lásky a mravnej a hmotnej istoty, výnimkou mimoriadnych okolností sa dieťa nemá odlúčiť od matky. Má byť povinnosťou spoločnosti a úradov venovať osobitnú starostlivosť deťom, ktoré nemajú rodinu, a tým, ktorým sa nedostáva primeraných prostriedkov na výživu. Je žiaduce, aby štát poskytoval finančnú pomoc, alebo inú na výživu mnohopočetným rodinám.

Desať základných práv dieťaťa

7. Dieťa má právo zadarmo chodiť do školy

Možnosť rozvíjať sa. Rodičia majú osobitnú zodpovednosť za vzdelávanie a výchovu dieťaťa.

Dieťa má nárok na vzdelanie, ktoré má byť bezplatné a povinné, aspoň na základnom stupni. Má sa mu dostávať vzdelávanie, ktoré mu zvýši jeho všeobecno-kultúrnu úroveň a poskytne mu rovnaké možnosti rozvíjať svoje schopnosti, svoje názory a svoj zmysel pre mravnú a spoločenskú myseľ, aby sa mohlo stať užitočným členom spoločnosti. Dieťa má mať zároveň všetky možnosti a podmienky pre hru a zotavenie. Hrou sa má pripravovať pre samostatný život.

8. Dieťa má právo vždy byť medzi prvými, komu treba pomôcť

Každému dieťaťu treba poskytovať pomoc a ochranu, a to nielen v najťažších chvíľach života, lebo od detí závisí budúcnosť sveta.

Desať základných práv dieťaťa

9. Dieťa má právo na ochranu proti krutosti a zneužívaniu

Nesmie pracovať, kým nedosiahne určený minimálny vek.

Dieťa má byť chránené pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a vyžívania. Dieťa sa nesmie zamestnávať pred dovŕšením primeraného, minimálneho veku, v nijakom prípade mu nemožno vnútiť, alebo mu dovoliť, aby vykonával prácu alebo zamestnanie, ktoré je na úkor jeho zdravia alebo vzdelávania, alebo bráni jeho telesnému, duševnému alebo mravnému vývinu.

10. Dieťa treba učiť mieru, tolerancii a priateľstvu voči všetkým ľuďom

Dieťa treba chrániť pred pôsobením, ktoré môže podnecovať rasovú, náboženskú alebo akúkoľvek inú formu diskriminácie. Dieťa sa má vychovávať v duchu porozumenia, znášanlivosti, priateľstva medzi národmi, mieru a bratstva všetkých ľudí, aby si plne uvedomovalo, že má svoje sily a schopnosti venovať službe ostatným ľuďom.

Okrem týchto základných práv majú deti ešte ďalšie práva

- Právo na pomoc a ochranu,
- právo na bezpečie,
- právo na vývoj,
- na hru,
- prázdniny,
- na kultúrne aktivity,
- na slobodný prejav,
- právo na spravodlivosť,
- na súkromie,
- právo na slobodu zhromažďovania sa,
- združovania,

pretože to pramení z prirodzenej potreby každého človeka
spájať sa s inými ľuďmi.

unicef

- V spolupráci s vládami, mimovládnyimi organizáciami a ostatnými agentúrami OSN ochraňuje UNICEF práva detí, poskytuje im služby a zabezpečuje potrebné dodávky jedla, liekov, oblečenia,...
- UNICEF ďalej publikuje údaje o stave detí a spracováva (najmä prostredníctvom svojho výskumného centra Innocenti Centre vo [Florencii](#)) podklady pre rozhodnutia vlád jednotlivých krajín.

Ďakujem za pozornosť

